

Kopsavilkums par akciju sabiedrības “Gasos” noteiktajiem dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifiem tarifu periodam no 01.01.2024.-31.12.2024.

Akciju sabiedrībai “Gasos” (turpmāk – Gasos) ar 2021. gada 30. aprīļa Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) padomes lēmumu Nr. 26 “Par akciju sabiedrības “Gasos” dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifiem”¹ (turpmāk - Lēmums Nr. 26) tika apstiprināti jaunie dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifi uz regulatīvo periodu 4.5 gadi jeb 54 mēneši no 2021. gada 1. jūlija līdz 2025. gada 31. decembrim.

Atbilstoši Enerģētikas likuma² 15. panta 1.¹ daļai un Lēmuma Nr. 26. lemjošās daļas 4. punktam un saskaņā ar “Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika”³ (turpmāk - Metodika), Gasos ir tiesības noteikt sadales pakalpojuma tarifus katram tarifu periodam, ja atbilstoši Metodikā noteiktajam nepieciešams veikt plānoto ieņēmumu korekciju. Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī ievērojamu dabasgāzes izmaksu pieaugumu un būtisku lietotājiem nodotā dabasgāzes daudzuma samazinājumu, Gasos 2022. gadā veica dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu korekciju otrajam tarifu periodam, līdz ar to no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim ir spēkā koriģētie dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifi⁴.

Saskaņā ar Metodikā noteikto sadales sistēmas operatoram ir tiesības pārskatīt diferencēto tarifu struktūru starp tarifu periodiem, ja tiek konstatētas būtiskas lietotājiem nodotā dabasgāzes daudzuma vai atļautās slodzes izmaiņas tarifu grupās, un noteikt sadales pakalpojuma tarifus, ja atbilstoši Metodikā noteiktajam nepieciešams veikt plānoto ieņēmumu korekciju. Ņemot vērā iepriekš minēto, Gasos pārskatīja dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma diferencēto tarifu struktūru un aprēķināja dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifus nākamajam tarifu periodam. Atbilstoši Lēmuma Nr. 26 lemjošās daļas 2.3. apakšpunktam nākamais tarifu periods ir no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim.

Atbilstoši Metodikai 2023. gada 28. augustā Gasos iesniedza Regulatoram jauno diferencēto dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu tarifu struktūru un dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķinu un pamatojumu jaunajiem tarifiem, kuru plānotais spēkā stāšanās datums ir 2024. gada 1. janvāris. 2023. gada 28. novembrī Gasos iesniedza Regulatoram precizēto dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķinu un pamatojumu jaunajiem tarifiem.

2023. gada 29. novembrī, Gasos ir publicējusi paziņojumu par noteiktajiem dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifiem periodam no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”. Kā noteikto (piedāvāto) tarifu spēkā stāšanās datumu Gasos ir norādījusi 2024. gada 1. janvāri.

Spēkā esošo tarifu izmaiņas saistītas ar to, ka, ja atbilstoši Metodikai iestājās apstākļi un regulatīvā rēķina atlikums ir negatīvs, Gasos ir tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikuma pilnā vai daļējā apmērā uz nākamo tarifu periodu. Attiecīgi saskaņā ar Metodiku tika aprēķināta uz nākamo tarifu periodu attiecināmā ieņēmumu korekcijas daļa 16 002 tūkst. EUR apmērā, kas palielina atļautos ieņēmumus nākamajā tarifu periodā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim no 54 029 tūkst. EUR uz 70 031 tūkst. EUR. Negatīvais regulatīvā rēķina atlikums skaidrojams ar dabasgāzes cenas pieaugumu, kas 2023. gadā vairākas reizes pārsniedza esošajā tarifu periodā

¹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2021.gada 30.aprīļa lēmums Nr.26 “Par akciju sabiedrības “Gasos” dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifiem”, <https://likumi.lv/ta/id/322976>

² Enerģētikas likums, <https://likumi.lv/ta/id/49833>

³ <https://likumi.lv/ta/id/335098-dabasgazes-sadales-sistemas-pakalpojuma-tarifu-aprekinasanas-metodika>

⁴ <https://www.vestnesis.lv/op/2022/229.DA6>

plānoto dabasgāzes cenu līmeni un ietekmēja Gaso izmaksas, kā arī izmaksām nepārtrauktas un drošas dabasgāzes sadales sistēmas darbības nodrošināšanai, kuras Gaso nevarēja atgūt tarifu periodā, būtiski samazinoties lietotājiem nodotās dabasgāzes daudzumam.

Atbilstoši Metodikas 27. punktam, piemērojot plānoto ieņēmumu korekciju uz nākamo tarifu periodu, Gaso veica lietotājiem nodotā dabasgāzes daudzuma korekciju. Gaso tarifu aprēķinā izmantoja koriģēto lietotājiem nodoto dabasgāzes daudzumu par 2022. gadu 8 481 GWh apjomā, kas tika aprēķināts neņemot vērā objektus, kas ir atslēgti no sadales sistēmas, un ņemot vērā jaunus lietotāju objektus, kas pie sadales sistēmas pieslēgti vismaz gadu. Salīdzinājumam no 2023. gada 1. janvāra spēkā esošo tarifu aprēķinā tika izmantots trīs gadu vidējais (2019.-2021.g.) dabasgāzes daudzums 12 505 GWh, kas ir par 47% lielāks un tika aprēķināts neņemot vērā objektus, kas pēdējo trīs gadu laikā ir atslēgti no sadales sistēmas, un ņemot vērā jaunus lietotāju objektus, kas pie sadales sistēmas pieslēgti vismaz gadu.

Diferencēto dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu tarifu struktūras izmaiņas

Lai sabalansētu tarifu attiecību starp tarifu grupām, Gaso pārskatīja diferencēto sadales sistēmas pakalpojuma tarifu struktūru un saglabāja līdzšinējo diferencēšanas pieeju, kas paredz fiksēto un mainīgo komponenti.

Tarifu mainīgā daļa ir atkarīga no patērētā dabasgāzes apjoma. Tarifu mainīgā daļa (EUR/MWh) tiek noteikta, dalot plānoto regulēto ieņēmumu daļu no mainīgās tarifu daļas maksājuma ar attiecīgās tarifu grupas kopējo patēriņu. Pēc diferencēto tarifu grupu pārskatīšanas tika apvienota 6. un 7. tarifu grupas vienā 6. grupā ar dabasgāzes patēriņu robežu no 132 778 800,1 līdz 1 353 800 000 KWh, līdz ar to 8. tarifu grupa tika mainīta uz 7. grupu ar dabasgāzes patēriņu robežu virs 1 353 800 000 KWh.

Fiksētā maksājuma sadalījumā tiek saglabāts līdzšinējais princips, objektiem, kuriem uzstādītā atļautā slodze ir līdz 65 m³/h (ieskaitot) maksājums noteikts EUR/gadā, atkarībā no jaudas kategorijas, objektiem, kuriem uzstādītā atļautā slodze ir lielāka par 65 m³/h, fiksētais maksājums tiek aprēķināts par katru atļautās slodzes vienību. Norēķinu vienkāršības dēļ fiksētais maksājums par katru m³/h ir vienāds visiem 1. – 7. tarifu grupas objektiem. Ņemot vērā to, ka lielākā daļa no sadales sistēmas izmaksām ir fiksētas, Gaso, pārskatot diferencēto tarifu struktūru, palielināja fiksētā maksājuma īpatsvaru kopējā maksājumā par dabasgāzes sadales pakalpojumu.

Speciālais tarifs sezonālajiem lietotājiem tika pārskatīts tikai 2., 3. un 4. lietotāju grupām, kuru dabasgāzes patēriņš no maija līdz novembrim ir vairāk nekā 85% no objekta gada patēriņa. Šiem lietotājiem netiek piemērota tarifu fiksētā daļa. Pēc diferencēto tarifu grupu pārskatīšanas specializētais tarifs no 5. līdz 8. tarifu grupām netiek noteikts, jo šādu tarifu grupu lietotāji nepastāv.

Tabula Nr.1. Akciju sabiedrības "Gaso" noteiktie dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifi periodam no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim.

Tarifu mainīgā daļa (pēc patēriņa grupas)							
Patēriņu grupa, KWh		Mērvienība	Spēkā esošais tarifs (bez PVN)	Patēriņu grupa, KWh		Noteiktais tarifs (bez PVN)	Noteiktā tarifa palielinājums/samazinājums (%)
1	Līdz 2 635	EUR/MWh**	22.9503	1	Līdz 2 635	28.0907	22.4%
2	No 2 635,1 līdz 263 450	EUR/MWh	8.9199	2	No 2 635,1 līdz 263 450	12.1219	35.9%
3	No 263 450,1 līdz 1 327 788	EUR/MWh	8.5700	3	No 263 450,1 līdz 1 327 788	9.2978	8.5%
4	No 1 327 788,1 līdz 13 277 880	EUR/MWh	5.8542	4	No 1 327 788,1 līdz 13 277 880	6.1972	5.9%
5	No 13 277 880,1 līdz 132 778 800	EUR/MWh	3.9134	5	No 13 277 880,1 līdz 132 778 800	4.0262	2.9%
6	No 132 778 800,1 līdz 210 760 000	EUR/MWh	1.4665	6	No 132 778 800,1 līdz 1 353 800 000	2.0085	16.7%
7	No 210 760 000,1 līdz 1 353 800 000	EUR/MWh	1.9771				
8	Virs 1 353 800 000	EUR/MWh	0.4006	7	Virs 1 353 800 000	0.4013	0.2%

Specializētais tarifs* (pēc patēriņa grupas)					
Patēriņu grupa, kWh		Mērvienība	Spēkā esošais tarifs (bez PVN)	Noteiktais tarifs (bez PVN)	Noteiktā tarifa palielinājums/samazinājums (%)
1	Līdz 2 635	EUR/MWh**	-	-	-
2	No 2 635,1 līdz 263 450	EUR/MWh**	34.0287	14.5664	-57.2%
3	No 263 450,1 līdz 1 327 788	EUR/MWh	15.9742	13.5645	-15.1%
4	No 1 327 788,1 līdz 13 277 880	EUR/MWh	7.0386	8.6319	22.6%
5	No 13 277 880,1 līdz 132 778 800	EUR/MWh	5.4977	-	-
6	No 132 778 800,1 līdz 210 760 000	EUR/MWh	3.7378	-	-
7	No 210 760 000,1 līdz 1 353 800 000	EUR/MWh	2.4578	-	-
8	Virš 1 353 800 000	EUR/MWh	1.1781	-	-

Tarifu fiksētā daļa (pēc atļautās slodzes (m ³ /h))				
Slodzes grupa	Mērvienība	Spēkā esošais tarifs (bez PVN)	Noteiktais tarifs (bez PVN)	Noteiktā tarifa palielinājums/samazinājums (%)
Līdz 6 m ³ /h	EUR/gadā***	39.63	55.44	39.9%
No 6,1 līdz 10 m ³ /h	EUR/gadā	109.05	147.72	35.5%
No 10,1 līdz 16 m ³ /h	EUR/gadā	174.21	231.48	32.9%
No 16,1 līdz 25 m ³ /h	EUR/gadā	265.79	346.80	30.5%
No 25,1 līdz 40 m ³ /h	EUR/gadā	394.80	482.16	22.1%
No 40,1 līdz 65 m ³ /h	EUR/gadā	653.54	808.80	23.8%
Virš 65 m ³ /h	EUR/m ³ /h/gadā****	8.62	9.48	10.0%

Tabula Nr.2. Izmaksu sadalījums, ņemot vērā regulatīvā rēķina par otro tarifa periodu ieņēmumu korekcijas daļu.

Tarifos iekļaujamās izmaksas tūkst. EUR	TP apstiprinātais tarifs	Tarifs no 2024.gada 1.janvāra	Izmaiņas (%)
Kopējās izmaksas	54 029	70 031	29.6%
Kapitāla izmaksas	19 063	19 063	0%
Kapitāla atdeve	7 518	7 518	0%
RAB	283 704	283 704	0%
WACC	2.65%	2.65%	-
Pamatlīdzekļu nolietojums	11 545	11 545	0%
Darbības izmaksas	36 376	38 569	6%
Dabasgāze tehnoloģiskām vajadzībām	3 062	5 255	71.6%
Pārējās ekspluatācijas izmaksas	33 314	33 314	0%
Nodokļi	153	153	0%
Negūto ieņēmumu apmērs	116	13 925	12 004%
Efektivitātes ietaupījums	-1 679	-1 679	0%
Tarifu aprēķinā izmantotais patēriņš (GWh)	13 511	8 481	-37%